

וקראת לשבת עונג

אלון תרני בפאכע באגדע וביסולע פלאנץ

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com
 לערנ שאיל בן סלביה עיה | לערנ ציון בן רחל עיה | לערנ ר' שלום בן חמו חמר דל | לערנ טעמון בן חביבה עיה

גליון מס' 619
פרשת תולדות
 ב' בנסלו התשב"ב

לאורו נלך

קווים מדמותו המוסלמה של מרן
 מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

חכם עובדיה הוא עניו אמיתי

סיפר הרה"ג רבי דניאל פלבני שליט"א:
 בימי הבראשית של המוסדות - היינו עורכים עצרות
 וכנסים רבים בכל רחבי הארץ, מדן ועד אילת, כמעט
 ואין מקום ופינה בארץ שלא הגענו אליה.
 באותם הימים הצמאון לשמוע דבר ה' היה גדול
 ועצום, ומרן זצוק"ל מעולם לא מנע עצמו מלהשתתף
 באותם כנסים, ולא זו בלבד אלא היה תמיד מבקש
 ממני "תקרא לי לכל מקום".

היה פעם שהגיע עד לצפת לאחד הכנסים, ובאותו
 היום סגרו את כל הכבישים באזור ההוא לכבודו של
 מרן.

בכנסים היה עומד ומדבר דברי חיזוק והתעוררות
 שיצאו ממעמקי לב טהור והיו עושים רושם עז בלב
 השומעים, ואף היה מוסיף ומדבר רבות על החשיבות
 לתרום לישיבה למען זיכוי הרבים, ולא חס על כבודו
 היכן שהדבר נוגע לכבוד שמים, ואף היה מוכר לקהל
 ממתנות הישיבה כדי להגדיל את המכירות, ואף את
 תמונתו עצמו מכר במו ידיו כמה פעמים, והיה אומר
 שאם דבר זה יביא כסף למוסדות 'הרי אני מוחל על
 כבודי', כל זאת להגביר את הפצת התורה וכוח מפיצי
 התורה בישראל.

ופעם אמר הרה"צ רבי דוד יהודיוף זצ"ל, חתנו של
 הבבא סאלי זיע"א: שהייתי לומד עמו בחברותא
 שנים רבות, שהבבא סאלי אמר לו פעם בזה הלשון
 "דע לך! כי חכם עובדיה הוא עניו אמיתי!"

בפתח הגליון

ברוך"ג אלון תרני ואלק סל"א

החרדה - והגיהנם

מקובל בידינו סיפור עממי - וראו כיצד חוש ההומור של פעם סבב דברי תורה!
 פעם ישב המלמד ולימד את תלמידיו בפרשת השבוע. הגיעו לברכות יעקב, שעורות
 גדיי עיזים על ידי ועל חלקת צוארו. "ויהי כאשר כילה יצחק לברך את יעקב, ויהי אך יצוא
 יצא יעקב - ועשיו אחיו בא מצידו. ועש גס הוא מטעמים ויבא לאביו, ויאמר לאביו: יקום
 אבי, ויאכל מציד בנו בעבור תברכני נפשך! ויאמר לו יצחק אביו: מי אתה? ויאמר: אני בנך
 בכורך, עשיו! ויחרד יצחק חרדה גדולה עד מאוד, ויאמר מי איפוא הצד יבא לי ואוכל
 מכל בטרם תבוא, ואברכהו - גם ברוך יהיה!" אותו מלמד לא היה תלמיד חכם, בלשון
 המעטה, ונתחלפה לו הד' באות ר'. קרא ואמר: "ויחרד יצחק חררה גדולה עד מאוד". וברוב
 "למדנותו" ידע כי חררה היא עוגה, כלשון הגמרא "עני המהפך בחררה, ובא אחר ונטלה,
 נקרא רשע". והסביר: עשיו הביא את הבשר, ויצחק אבינו אפה עוגה גדולה עד מאוד כדי
 לאוכלה עם הבשר...

תמה אחר התלמידים: "אבל, רבי, היכן היה לו תנור כה גדול לאפות בו כזו עוגה?" שאלה
 כהלכה! נבוך המלמד ועיין בחומש, וקרא בשמחה: "נפלא, הרי זו השאלה הכתובה בתורה:
 "מי איפוא", כלומר, מי אפה כזו עוגה גדולה!"

"ומה התשובה", ביקש הנער לדעת... אין לך דבר שאינו רמוז בתורה! עיין המלמד ומחה
 כף אל כף: "זהו, רש"י מתרץ זאת! ויחרד (ויחרד...) יצחק - ומדרשו, ראה גיהנם פתוחה
 לו מתחתיו - ובמדורי הגיהנם יש מקום נרחב דיו לאפות את החררה הגדולה עד מאוד..."
 שהרי כל העולם אינו אלא ככיסוי קדיה לגיהנם...

סיפור נאה הוא, אבל ליקחו מוחה את בת הצחוק מן השפתיים. לאותו מלמד ארע דבר
 נורא, שקשה כל כך להיזהר ממנו. היתה לו טעות קטנה, התחלפה לו ד' ב-ר'. כתוצאה
 מכך, שינתה המלה משמעות, ועימה - כל הפסוק כולו. ומתעוררות תמיהות, ומוציאים
 "תירוצים", וכבר נבנית "מערכה" שלימה, "חבורה" כהלכתה, והכל על בסיס תוהו, הכל
 מושגת על טעות ועיוות...

איך זה קורה? הבה נסביר זאת: בספר "שומר אמונים" מבוואר, כי הבורא יתברך יצר את
 עולמו בבחינת טוב ורע. כלומר, כל דבר אפשר לעשותו כמצוה או כעבירה. לאכול בברכה
 תחילה וסוף, ומתוך כוונה לבריאות הגוף כרצון הבורא, הרי זו מצוה נעלה. עבודת ה' תמה.
 לאכול בלא ברכה ולשם תאוה, הרי זו עבירה. על דרך זו ניתנה לנו גם התורה, תורת חיים,
 ועם כל זאת: "וזאת התורה אשר שם משה. זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה - נעשית לו
 סם המוות", בר מינון, וכבר אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "כתוב, וכל הרוצה לטעות יבוא
 ויטעה!" והרבה פסוקים ומדרשים ומאמרי זוהר יש שהם סתומים וחתומים, וזל זה הוא
 בחינת הבחירה. כי דבריהם הקדושים כגחלי אש, ולבם היה פתוח כפיתחו של אולם, ולא
 היה שום נפתל ועיקש בדבריהם כלל מעולם, רק דבריהם מכוסים בדרך הרמז". עד כאן
 דבריו.

הדברים נאמרים על רקע ההתלות ב"פסקי הלכה" מגמתיים בעניינים שונים, בהם ניכר
 שהכותב ירה תחילה את החץ ולאחר מכן סימן סביבו את העיגול. בתחילה "קבע" את
 הדין, ואחר כך חתר להצדיקו. זו אינה כפיפות להלכה. זו הכפפת ההלכה! ויתכן שיכתבו
 קונטרסים ויפלפלו פלפולים, ויש לבחון האם אין תחילתם ב"חררה" וסופם בגיהנם פתוח...
 דרך אחת יש, סלולה ובטוחה. דרך המלך, המבטיחה שלא תהיה תורת כל אחד בידו, ושלא
 תהא האמת נעשית עדרים עדרים, כמליצת חז"ל על תקופתינו, תקופת עיקבתא דמשיחא.
 התורה והבנתה הבהירה ואורח ההלכה הסלולה מסורים בידינו מדור דור, ויש לפנות אל
 מעבירי השמועה גדולי התורה שבדור, ו"אורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור", ולאורם תהיה
 דרכנו מאירה ונכונה!

"ואלה תולדות יצחק" (כה, יט).

שואלים המפרשים: פרשת "נח", שהתחילה במילים "אלה תולדות נח", קרויה בשם פרשת "נח", ואילו פרשת "תולדות" שבה הפתיח הוא אותו פתיח, וכמו שכתוב: "ואלה תולדות יצחק", ולא קראו לפרשה בשם "יצחק", אלא פרשת "תולדות", ואם כן צריך להבין, איפוא, מהו ההבדל?

העניין יתבאר בדרך המליצה על פי המעשה הבא: מסופר על חסיד אחד, תלמידו של האדמו"ר בעל "תפארת שלמה", שהיה מבקר את האדמו"ר פעמיים בשנה בתשרי ובניסן, ומביא עמו עגלה רתומה משקאות חריפים, מאכלים ופירות. כל החסידים היו מקבלים את פניו בשירים ובריקודים ומלווים אותו בתופים ובמחולות עד היכנסו לחדר האדמו"ר.

לאחר מכן היו מפרקים את העגלה, עורכים את השולחנות ושותים לחיים עם האדמו"ר והחסיד. כל היום וכל הלילה השמחה היתה שורה בבית האדמו"ר. וכאשר היה החסיד חוזר לביתו, היו כל החסידים מלווים אותו בריקודים עד מרחק רב. כך היה מנהגם כל הימים.

חסיד אחר, היה גם מבקר אצל האדמו"ר בתשרי ובניסן, והיה מביא בידו סכומים גדולים של כסף, בהצנע לכת, בלי קבלת פנים ובלי שום פירסומת. פעם אחת קרה ובאו שני החסידים ביום אחד, וראה זה שמביא כסף את חברו, איך החסידים תופסים אותו ומכניסים אותו בכבוד ובשירים וריקודים, ואילו הוא נכנס בפשטות כמו כל אדם.

נצטער אותו חסיד על כך, למחרת כשהתכוננו שני החסידים לחזור למקום מושבם, ראה האדמו"ר כי את החסיד הראשון ליוו בריקודים ובמחולות, והבחין בצערו של החסיד השני.

מיד קרא האדמו"ר לחסיד ואמר לו: אתה לא תחזור היום כי אם מחר. בלילה שוחח הרב עם החסיד, ונכנס עמו בדברים ושאלו אודות הנדבנים אשר הוא גובה ומביא מהם את הכסף, ותוך כדי דיבור הציג בפניו את השאלה הנ"ל, על שמות הפרשיות "נח ו"תולדות", והלה לא ידע לענות.

אמר לו האדמו"ר – כשחיוך נסוך על פניו – אגיד לך את התשובה: נח "המציא" את היין, ולרגל המצאה הזמין את חבריו ומכריו, והרימו כולם כוסיות לחיי נח והמצאתו, ולכן זכה לפרסומת גדולה בכך שקראו פרשה על שמו – פרשת "נח", אך מה הרויח בסוף? נתגלתה ערוותו לבניו, ובכך נחרץ דינו של ההולך אחרי השתיה.

אבל יצחק שעסק ביישובו של עולם וכמו שכתוב: "ויזרע יצחק בארץ ההיא" (בראשית כו, יד), ללא כל פרסומת, מה נאמר בו? "ויברכהו ה'" (שם), ולא קוראין את הפרשה על שמו, מאחר והוא רצה רק ברכה בסתר, שאין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, שנאמר (דברים כה, ח): "יצו ה' אתך הברכה באסמך וכו'" (תענית ח:). אז הבין החסיד את כוונת האדמו"ר ויצא שמח וטוב לב.

"אוהב את הצבע הזה"...

עשיו היה מעמיד פנים אצל אביו כאילו שהוא צדיק הלומד תורה ואיש טוב העושה צדקה.

עשיו היה הולך מאחורי בית המדרש מקשיב כמה דקות להלכות הנלמדות והיה חוזר על הדברים לפני יצחק אביו, הוא היה "מחמיר" לעשר את המלח אפילו שהוא פטור ממעשרות וצד את אביו בפיו עד שנאמר: "וַיִּצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד פָּפִיו".

ונשאלת השאלה: כיצד הצליח עשיו הרשע לרמות את יצחק אביו ולהעמיד פני צדיק? הרי צדיקים גדולים רואים על פרצופו של האדם העומד מולם אם צדיק הוא או רשע, וא"כ כיצד יתכן לומר על יצחק אבינו שטעה בעשיו?

לאמיתו של דבר, יצחק אבינו ידע היטב מיהו עשיו בנו הבכור, ובכל זאת אהב אותו.

אפשר להבין זאת עפ"י מעשה שהיה:

בחצרו של האדמו"ר ה'בית ישראל' מגור הסתובב חסיד שהיה "צבוע". כאשר היה מגיע אל הרבי היה מתלבש כחסיד ומתנהג בקדושה וטהרה, אבל בתוכו היה רחוק בהתנהגותו מחסידות ומקדושה. החסידים ידעו זאת, וכשראו שהרבי מגלה כלפיו יחס של חיבה, הדבר עורר אצלם תמיהה.

עד שפעם פנה הגבאי לרבי ואמר: "רבי, הרי הוא צבוע!"

אמר הרבי: "אני יודע שהוא צבוע, ואני אוהב את הצבע הזה!... יש בכך גם צד חיובי. תאר לעצמך שהיה בא אלי ואומר לי שאינו דתי, שרצונו לפרוק מעליו עול תורה ומצוות. מה יכולתי אז לעשות לו? הרי הייתי מאבד אותו ואת כל בני משפחתו לדורי דורות. אבל במצב הנוכחי, כל זמן שהוא מגיע אלי, את ילדיו ישלח לישיבות ותלמודי תורה וכך 'נרוויח', לפחות, את הילדים. לכן, 'את הצבע הזה אני אוהב!'..."

כל זמן שבחור מחפש להיות בסדר, מרגיש לא נעים ומנסה להראות כצדיק, יש ממנו תקווה, כי הגם שבסתר הוא אינו נוהג כשורה, הרי לפחות בגלוי הוא עדיין שומר על גבול מסוים של התנהגות ראויה. אם היה מגיע חלילה למצב שאין לו מה להפסיד, היה פורק עול בראש כל חוצות.

רק כששומר האב על כבוד בנו, אע"פ שמצבו הרוחני ידוע לו, שווה לבן לכל הפחות לחבוש כפה ליד אביו ולא לפרוק עול באופן מוחלט. יצחק אבינו ערך לעצמו חשבון, הרי יודע אני בדיוק מיהו עשיו, אך כל זמן שאני נותן לו את התחושה שאני אוהב אותו, ושהוא צדיק, לכל הפחות הוא שומר כשרות והכפה עדיין על ראשו. לעומת זאת, אם לא אתן לו את הכבוד הזה, ואף לא אראה לו שאני מחזיק ממנו, הוא יפרוק עול ויעבור על כל האיסורים שבתורה.

ביני לבני

הרה"ג פנחס בריעזר סליטא
מחבר "לנדל" על היטן ילדים

נסיונות (ב)

מה שחייבים - חייבים, ואין בכך כל ניסיון, למרות

הקשיים ולמרות המכשולים - מבצעים! בעוד שמשגיגים בכל דרך את המוכרח, בתחום הרצוי והמועיל אין זה כך. אם אין זה הכרחי אלא רק נחמד וטוב, מוכנים להשתדל רק בגבול מסוים, ולא תמיד משקיעים מאמץ כדי להשיג זאת. ככל שחשים את ההכרחיות, כך קל יותר לעמוד בניסיונות ולזכות לקיים.

הוא הדבר בעסקי שמים. אותם תחומים שהאדם משוכנע בהכרחיותם, תמיד יהיו מוקפדים. איש לא יקל בהם ואין בהם ניסיון. בעניינים אחרים שמשוגגים אצל האדם כרצויים ומועילים, אך לא הכרחיים, קיים מאבק.

כל החיים מלאים בניסיונות ובעליות ומורדות עד לרגע שבו משתכנעים בנחיצותם הרבה. זו הסיבה להבדלים שקיימים בעבודת ד'. יש מי שאצלם דברים רבים הם הכרחיים. מי שאצלו התפילה בציבור אינה בגדר טובה ומועילה אלא הכרחית,

ימצא תמיד מניין ויגיע תמיד בזמן, בעוד שאצל אחרים אין טאבו בעניין, התפילה במניין היא אצלם דבר חשוב וטוב אך לא הכרחי ולכן יש כל העת מאבק האם זה חשוב יותר מן העיסוק האחר שלהם או לא, מה קודם ומה עדיף.

בקבלת התורה כפה הקב"ה על ישראל הר כגיגית. "אם אתם מקבלים את התורה מוטב, ואם לאו, שם תהא קבורתכם".

והשאלה המתעוררת ברורה, מדוע היה צורך בכפיה, הלא כל ישראל ענו מיזמתם "נעשה ונשמע"?

התירוץ הידוע קשור לחלוקה היסודית הזו. אם כלל ישראל היו מקבלים את התורה רק מתוך רצון טוב ומתוך הכרה שהיא טובה ורצויה, הקיום היה נתון להרגשה אישית. עלולים היו להעדיף לאחר תקופה דבר מה אחר שיישא חן בעיניהם, וכל אחד יכול היה להחליט לעשות בכל יום משהו אחר שהוא מעדיף חלילה. כדי שזו תהיה קבלה אמיתית, היו צריכים לקבל את התורה בהחלטיות ובכורח גמור. אם לא - הריהם נקברים חיים, ח"ו. רק באופן הזה קבלת התורה הייתה בתוקף לכל אדם ובכל עת.